

Trestní řízení

Pracuj se zákonem. Přečti si následující ustanovení trestního zákoníku. *Souhlasíš s vyjmenovanými polehčujícími a přitěžujícími okolnostmi? Slovo „zejména“ v úvodu obou paragrafů znamená, že soud může zohlednit i jiné, v paragrafu nevypsané okolnosti. Napadají tě nějaké?*

Zákon číslo č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 41

Polehčující okolnosti

Soud jako k polehčující okolnosti přihledne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin poprvé a pod vlivem okolností na něm nezávislých,
- b) spáchal trestný čin v silném rozrušení, ze soucitu nebo z nedostatku životních zkušeností,
- c) spáchal trestný čin pod tlakem závislosti nebo podřízenosti,
- d) spáchal trestný čin pod vlivem hrozby nebo nátlaku,
- e) spáchal trestný čin pod vlivem tíživých osobních nebo rodinných poměrů, které si sám nezpůsobil,
- f) spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých,
- g) spáchal trestný čin odvraceje útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela splněny podmínky nutné obrany nebo krajní nouze, anebo překročil meze přípustného rizika nebo meze jiné okolnosti vylučující protiprávnost,
- h) spáchal trestný čin v právním omylu, kterého se bylo možno vyvarovat,
- i) trestným činem způsobil nižší škodu nebo jiný menší škodlivý následek,
- j) přičinil se o odstranění škodlivých následků trestného činu nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu,
- k) svůj trestný čin sám oznámil úřadům,
- l) napomáhal při objasňování své trestné činnosti nebo významně přispěl k objasnění trestného činu spáchaného jiným,
- m) přispěl zejména jako spolupracující obviněný k objasňování trestné činnosti spáchané členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny,
- n) trestného činu upřímně litoval nebo
- o) vedl před spácháním trestného činu řádný život.

§ 42

Přitěžující okolnosti

Soud jako k přitěžující okolnosti přihledne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin s rozmyslem nebo po předchozím uvážení,
- b) spáchal trestný čin ze ziskuchtivosti, z pomsty, z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti nebo z jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky,
- c) spáchal trestný čin surovým nebo trýznivým způsobem, zákeřně, se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem,
- d) spáchal trestný čin využívaje něčí nouze, tísně, bezbrannosti, závislosti nebo podřízenosti,
- e) trestným činem porušil zvláštní povinnost,
- f) ke spáchání trestného činu zneužil svého zaměstnání, postavení nebo funkce,
- g) spáchal trestný čin vůči osobě podílející se na záchraně života a zdraví nebo na ochraně majetku,
- h) spáchal trestný čin ke škodě dítěte, osoby blízké, těhotné, nemocné, zdravotně postižené, vysokého věku nebo nemohoucí,
- i) svedl k činu jinak trestnému, provinění nebo trestnému činu jiného, zejména dítě mladší patnácti let, mladistvého nebo osobu ve věku blízkém věku mladistvých,
- j) spáchal trestný čin za krizové situace, živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek anebo na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace,
- k) trestným činem způsobil vyšší škodu nebo jiný větší škodlivý následek,
- l) trestným činem získal vyšší prospěch,
- m) spáchal trestný čin ve větším rozsahu, na více věcech nebo více osobách anebo trestný čin páchal nebo v něm pokračoval po delší dobu,
- n) spáchal více trestných činů,
- o) spáchal trestný čin jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen spolčení nebo
- p) byl již pro trestný čin odsouzen; soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující, zejména s ohledem na význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsob provedení činu a jeho následky, okolnosti, za kterých byl čin spáchán, osobu pachatele, míru jeho zavinění, jeho pohnutku a dobu, která uplynula od posledního odsouzení, a jde-li o pachatele trestného činu, který byl spáchán ve stavu vyvolaném duševní poruchou, anebo o pachatele, který se oddává zneužívání návykové látky a spáchal trestný čin pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním, také tehdy, započal-li léčení nebo učinil jiná potřebná opatření k jeho zahájení.